

Dogodki v Grčiji - resno opozorilo

Poskus kralja Konstantina, da bi s silo vrnil polkovnike, se je naravnost sramotno izjalovil in imajo »polkovniki« oblasti trdnje v rokah, kot so jo imeli prej. Kralj je očitno po ameriškem »enaidnu« hotel spremeniti režim, tako da bi mu dal nekoliko bolj demokratično formo, ne pa da bi spremenil njegovo bistvo.

Sedaj je položaj takšen, da imajo polkovniki, s tanki in puskami za seboj, v rokah Grčijo, nimajo pa mednarodnega priznanja in nobene politične opore v državi, niti opore skrajne desnice ter ladjarskih močev, ki v Grčiji tudi politično zelo mnogo ukažejo. Skratka, ustvarjena so zelo primerne tla, da pride do svojega »eposlantstva« grška pravoslavna cerkev in v imenu ljubene med ljudmi posreduje spravo med desničarskim kraljem in neofašističnimi polkovniki, da se ja ne bi streljali med seboj in da bi se utrdil režim, ki v bistvu grški desnici odlično prija.

Zakaj kralj Konstantin ni imel uspeha? Predvsem, ker tudi on nima podpore nikjer. Ne v političnih krogih, izkazalo pa se je, da ni imel voljskega vpliva niti na pol ducaata generalov, prav nobenega vpliva pa na nižje častnike, vojaki pa so tako ali tako samo poslušno orodje.

Zato ni zanimivo toliko to dejstvo, da kraljev državni udar ni imel uspeha, kot zlasti dejstvo, da pri vseh dramatičnih dogodkih ni padel najbrž niti en strel, ni bil nihče ranjen in predvsem v prvi vrsti, da se grško prebivalstvo za dogodke skoro ni niti zmenilo.

V Atenah je bilo vse mirno. Ves čas državnega udara in po njem so redno poslovala tovarne, trgovine so bile odprte, uradi so delali, kot da se ne bi nič dogajalo. Tako je bilo v Solunu, ki bi moral po kraljevih namerah biti središče odpora in sileber njegove moči. Tako je bilo v ostalih pokrajinah.

Oba pobjava imata iste korenine. Polkovnikom ni bilo treba rušiti nekega utrjenega demokracijskega režima, saj je bil režim že prirejen po njih vzorcu in njih željah, da jim ni bilo treba niti graditi koncentracijskih taborišč, temveč so lahko uporabili taborišča, ki jih je ustanovila že Karamanlisova vlada. Predvsem pa so pododovali od prejšnjih režimov policijo, kateri ni bilo treba nič dodajati ali odvzemati. In če v Grčiji kaj odlično posluje, potem res odlično posluje policija.

Ni halica stvar v eni sami noči zapreti na tisoče ljudi po vsej državi. To je že čisto tehnično zelo zapletena organizacija, ki je polkovnikom odlično uspešna.

Zato pa je tudi povsem razumljivo, da si prebivalstvo ne upa na ulice, si ne upa izraziti svojega mnenja, še zlasti, če dobiš takoj nekaj let zapora, če samo zineš neko kritično pripombo.

Kralj ali polkovnik — za delovne množice Grkov je v bistvu vseno: bolj ali manj odkriti fašistični režim v bistvu nič ne menja in polistič ostanje na svojem mestu. Zato se v skrajni meri vzeto, v sredo za Grke tudi v resnici ni nič pomembnega »godilo, oziroma je šlo samo za spreminjanje pročelja, bistvo pa je ostalo.

Vendar je še pred nekaj meseci bilo upanje, da se bodo v Grčiji stvari v resnici obrnile na bolje. Fašizem je v Grčiji prišel na oblast po 1944. letu, ko sta Churchill in Stalin razdelila Evropo, in je Stalin potrdil Churchillovo na listek papirja napisano razdelitev, ki je predvidevala v Grčiji 90 odstotkov britanskega, 10 odst. pa sovjetskega vpliva. (Spomni mo se, da je bilo za Jugoslavljo napisano 50:50).

In prav z imenom Papanandreuja so povezani dogodki iz 1944. leta, ko so britanske čete pričele streljati proti grškim partizanom in ko so zopet obojoruki kolaboracionistično policojo in ko se je pričela državljanska vojna.

In zopet so z imenom Papanandreuja — toda v obratnem smislu — povezani zadnji dogodki, ko se je skušala postopoma in to ne sredinsko umerjenih osnovah ustvariti resnična demokracija, ki v grškem

NA PROCESU DE LORENZO-ESPRESSO

Priča De Lorenza gen. Picchiotti potrjuje obstoj seznamov

Za generala pa so bile aretacije brez zapornega naloga povsem zakonite
Zanimivo pričevanje polk. karabinjerjev De Cresenza - Nove podrobnosti o pripravah taborišč, kjer naj bi stražili tudi pripadniki »Decima mas«

RIM, 16. — Sodisce je danes zaslišalo karabinjerskega brigadnega generala Franca Picchiottija, ki ga je poklical za pričo general De Lorenzo in ki je najprej poveljeval mehaničnemu načelniku generalnega štaba karabinjerjev.

Picchiotti: »Ne izhaja ml, da bi liste predali policijskim silam. Dodajam, da glede zakonitosti ukaza niso bile v dvomu, ker so ukazi prav gotovo prihajali prek SIFAR od zakonito oblasti.«

Odvetnik Liuzzi: »Jasno je torej, da je SIFAR dajal ukaze generalnemu poveljstvu karabinjerjev.«

Javni tožilec: »Je poveljstvo karabinjerjev med vladno krizo izvedlo izredne ukrepe?«

Picchiotti: »To izključujem. Sam sem odpotoval na počitnice 20. julija.«

Nato je Picchiotti zanikal, da bi prišlo v tistem razdobju do sestanka, o katerem piše tednik »Espresso«. Zanikal je tudi, da bi o listah obvestili načelnika generalnega štaba obrambe, in je povedal, da ni bil obveščen namestnik generalnega komandanta karabinjerjev general Manes.

Zanimiva pa je bila izjava, da je maja, ko je izšel prvi članek v tedniku »Espresso«, poveljnik karabinjerjev general Cigliari za vsebovali seznam?«

Picchiotti: »Tega ne vem. V seznamu za Emilio je bilo približno 50 imen.«

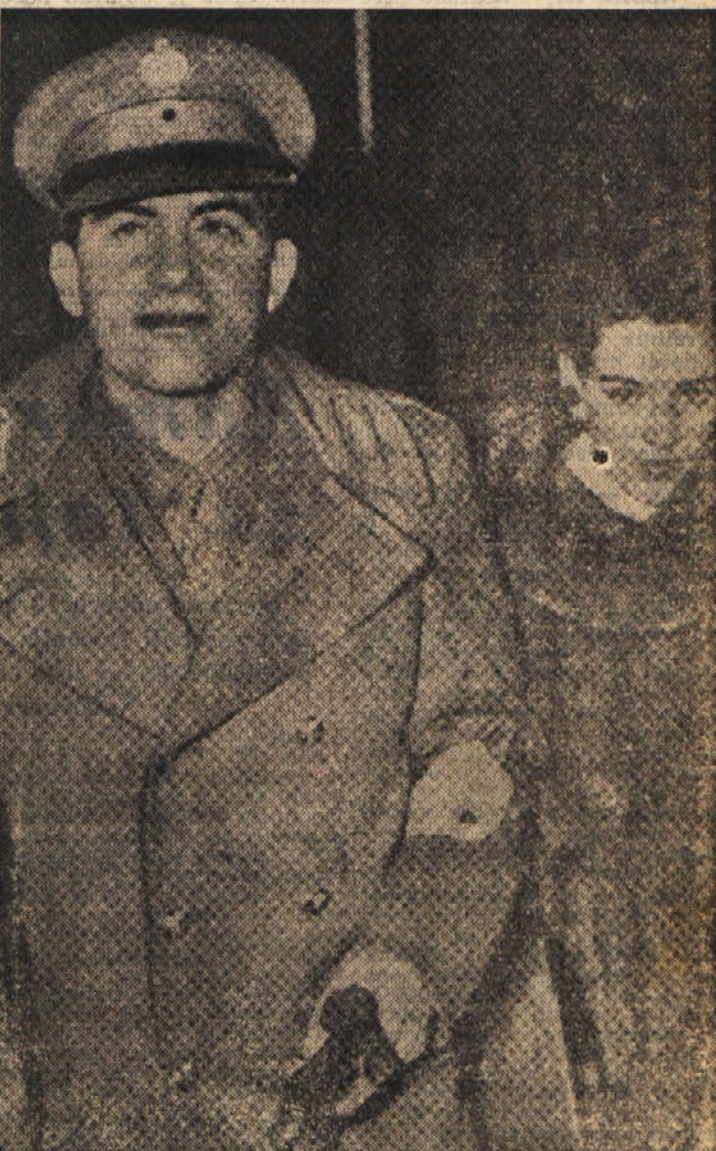
Odvetnik Crisafuri, ki je zagovarjal De Lorenza, je vprašal pričo, če je imel dvom, glede zakonitosti ukazov v zvezi s seznamom.

Picchiotti: »Ne, ker mi je to ukazal moj nadrejeni in ker ima SIFAR, poleg specifičnih nalog vojaškega protivohunstva tudi nalog, da nadzoruje osebe, ki so potencialno nevarne za notranjo fronto, katere trdnost je prav tako važna kot zunanja fronta v primeru vojne.«

Odvetnik Liuzzi (branilec lista Espresso): »Samo v primeru vojne se lahko torej govori o notranji fronti.«

Picchiotti: »Varnostna služba je zainteresirana, da prepreči ustvaritev nevarnega položaja za varstvo države. Nisem dvomil o zakonitosti ukaza, ker so bili ukrepi podobni ukrepom ki jih običajno izvaja policija v izjemnih primerih.«

(Nadaljevanje na 2. strani)

Grški kralj Konstantin z ženo Ano Marijo ob prihodu na letališče Ciampino v Rimu.

DOLG POGOVOR V POSLOPJU VELEPOSLANIŠTVA V RIMU

Posredovanje patriarha za kompromis med kraljem Konstantinom in polkovniki

Patakos pravi, da je kralj sam odšel, da ga niso izgnali, in se lahko vrne, ker je prestol njegov - Velika »čistka« v vojski

ATENERIM, 16. — Grški patriarh Hieronimos ter zunanji minister Pipinelis sta danes posredovala pri kralju, da bi se našla oblika za njegov povratek v Atene in s tem tudi za kompromisno rešitev ter odločanje z vojaško vlado. Pipinelis je s kraljem govoril že večer, pa ni nič opravil in se je hotel jutraj že odpeljati z letalom v Atene, ko je zvedel, da je napovedan prihod patriarha.

Zato se je Pipinelis vrnil in je prišlo okrog 10. ure na veleposlanštvu do razgovora, katerih so se poleg patriarha in zunanje ministra ter kralja udeležili tudi njih sodelavci. Razgovori so trajali vse do 14. ure in izid ni znan.

Patriarh in zunanji minister sta se kmalu zatem z letalom vrnila v Atene, kjer prav tako nista hotela dati nobene izjave.

V Atenah pa je podpredsednik vlade gen. Patakos na tiskovni konferenci izjavil: »Če se kralj hoče vrniti, ga bomo sprejeli. Mi ga nismo izgnali, odšel je po svoji volji in po svoji volji se lahko vrne. Ni odstopil in ni bil preganjan.«

Ta izjava predstavlja prvo uradno izjavo vlade o kralju in o odnosih vojaške vlade do njega.

Patakos je odločno zanikal, da bi vlada nameravala poklicati v Grčijo kakega drugega člana kraljeve družine ali kakega drugega kandidata za prestol. Dejal je, da niso določili roka za povratak kralja Konstantina, ki se lahko vrne vsak trenutek. Vendar pa je dejal, da bo treba zaradi dogodkov izvesti določen postopek in da se je začela preiskava, da bi ugotovili, kdo je »zakrivil tista neumna dejanja«. Po ustavi kralj ne odgovarja in so imenovali gen. Zoltakisa za kraljevega namestnika na osnovi ustave po nasvetu strokovnjakov za ustavno pravo. Prestol pripada kralju Konstantinu in niso postavili v ospredje vprašanja režima, niti ne mislijo postavljati tega vprašanja.

Glede posredovanja pa je izjavil, da so z raznih strani prejeli ponudbe in to vključno od patriarha. Niso zavrnili nobene, niso pa niti nobene prosili in niso sprejeli nobene pobude. Minister je tudi povedal, da je dobil minister za finance nalog, da štiti kraljevo lastnino.

Povratak Hieronimosa in Pipinelisa v Atene govori, da je sedaj šele prišlo do resnične faze pogajanj za doseg kompromisne rešitve med kraljem in polkovniki. Na dnevi red pa je prišlo tudi dokaj delikatno vprašanje prisrge Pipinelisa. Sam trdi, da je že prisegel kralju in da je pač zunanji minister in da

Znameniti grški napredni glasbenik Teodorakis v celici zapora, kamor so ga vrgli grški fašistični polkovniki.

Javni tožilec: »Koliko je bilo teh seznamov?«

Priča: »Ne spominjam se.«

Javni tožilec: »Je bil za vsako deželo po en spisek?«

Priča: »Ne morem reči, ker sem sezname samo na hitro pregledal, da bi videl, če gre za znana imena. Zato sem vzel seznam za Emilio, kjer sem služil dolgo časa. Nisem našel nobenega imena vidnejše osebnosti. Šlo je za star seznam, ki ni bil izpopolnjen in ki je med drugim vseboval tudi osebe, ki so že pred leti umrle. Ugotovil sem, da so bile ob robu oznake o nevarnosti teh oseb s stališča vojnustva.«

Predsednik: »General Zinza je izjavil, da ni bilo nobenih drugih oznak, razen priimka, imena in naslova.«

Picchiotti: »Z gotovostjo lahko rečem, da so bile tudi druge oznake. Ne morem pa reči, če je general Zinza prejel drugačen seznam.«

Predsednik: »Med vami in gosposdi od SIFAR ste sprejeli kakke sklepe?«

Picchiotti: »Tistega dopoldne so bili prisotni slučajno iz drugih razlogov načelniki generalnih štabov divizij iz Neaplja in iz Milana. Poklical sem jih v svoj urad in sem jim poročal, kar mi je rekel poveljujoči komandant. Za podrobnosti in za izvedbo načrta sem poklical tudi polkovnik Tuccaria, ki je vršil dolžnosti namestnika načelnika generalnega štaba. Preden smo se poslovlili, sem jih peljal in generalu De Lorenzu za običajni pozdrav. Ob tej priložnosti je De Lorenzo pripomnil največjo tajnost, da ne bi prišlo do nepotrebnih alarmov in ker gre za delikatnost stvari.«

Predsednik: »Kakšni naj bi bili ti preventivni ukrepi?«

Picchiotti: »Nismo govorili o podrobnostih. Oficirji SIFAR so rekli, da je treba nevarne osebe neutralizirati, tako da se zaprejo, podrobnosti pa so izpopolnile posamezne divizije.«

Javni tožilec: »Koliko imen so

Pa vendar obstaja bojazen, in nas vse, ko čitamo poročilo o pripravah, za državni udar 1964. leta, prevzema strah. Navdaja nas ista bojazen, kot jo je izrazil Parri, ki pravi, da nevarnost takih poskusov se zdaleč ni premagana. Od večeraj je zadnje potrdilo take nevarnosti, ko je gen. De Lorenzo zopet oblekel svojo vojaško uniformo in po petmesecnem presledku stopil v aktivno službo v generalnem štabu.

Bogo Samsa

V četrtlet je bila v Gregorčičevi dvorani proslava dvajsetletnice Narodne in študijske knjižnice z istočasno slovenske šolske knjige od početkov do konca leta 1966. Na sliki: podpredsednik knjižnice dr. Fr. Škerlj pozdravlja navzoče.

NAROČNIKU! BRALCI!

Kdor se prvič naroči na Primorski dnevnik, bo prejel list zastoj ves december 1967. Poleg tega prejme v dar lepo slovensko knjigo.

Tudi tisti, ki ho poravnati naročnino za vse leto 1968, dobi lepo slovensko knjigo.

Med tiste, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 10. februarja, bo razdeljenih deset prikupnih nagrad. Zreb bo doleči srečne dobitnike!

R. PLATE:

«Adijo, tepec!»

Marta si je prižgala cigareto, prekrizala svoje dolge vitke noge in se udobno zleknila v stolu. Bila je popolnoma sama v veliki in elegantno opremljeni sobi. Govorila je tiho in premišljevala.

«Dragi John,» je pričela. «Jaz sem, Marta. Zberi se, da ne razliš svojega kozarca, martinija. Najbolje bo, da si najprej privožiš krepak požirek. Tako je dobro. In zdaj pazi, dragi. Vem, da me ne boš nikoli razumel, vendar pa me vsaj poskušaj razumeti. Saj si čeden in me imaš rad z neko utrujenostjo, naporno privrženo — toda zapuskom te.»

Za hip je oklevala, povlekla nekaj dimov iz cigarete in razmisli. Nato se je sklonila nad magnetofon in nadaljevala: «Zivljenje s teboj mi je postalo predelovalno, prenočilno. Saj vem že vedno vnaprej, kaj boš storil. Popoldne ob 5.15 se odpro vrata in ti vstopiš. Poljubim me na lice, popiješ dva kozarca, martinija — nikoli enega, nikoli tri — in medtem ko piješ, vključim magnetofon in zvočni trak ti igra

prav gotovo se v svojem uradu in niti ni slutil, kak uduare ga čaka doma, ko bo kot po navadi vključil magnetofon. Vzdihnila je in bil vedno tako tihi in uravnotežen. Ali se je zares lahko tako obvladal?

«Ali danes ne bo glasbe?» je vprašala.

«Da, da, kar vključi aparat,» je odgovoril in mešal piščančjo. «Naj igra to, kar je trenutno na traku.»

«Igrajva danes raje nekaj romantičnega,» je rekla in položila na magnetofon trak s Chopinovo skladbo. Chopin je bil Johnov najljubši skladatelj. Solze so jo obile, toda pri tem je bila vendarle toliko spretna, da je svoj zvočni trak neopazno spustila v svojo torbico. Najraje bi ga bila takoj vrnila v piplajoč ožog v kaminu. Toda premagala se je — za to jo imela še dovolj časa naslednjega dne, ko bo John v uradu. Tudi denar, ki ga je naskrivaj dvignila v banki, bo lahko zopet vložila. Tako John ne bo ničesar opazil.

«Bi popila kozarec?»

«Prosim!» Medtem ko se je priklonila do magnetofona, ni odvrnila pogleda od Johna. Saj on je bil vedno tako tihi in uravnotežen. Ali se je zares lahko tako obvladal?

«Ali danes ne bo glasbe?» je vprašala.

«Da, da, kar vključi aparat,» je odgovoril in mešal piščančjo. «Naj igra to, kar je trenutno na traku.»

«Igrajva danes raje nekaj romantičnega,» je rekla in položila na magnetofon trak s Chopinovo skladbo. Chopin je bil Johnov najljubši skladatelj. Solze so jo obile, toda pri tem je bila vendarle toliko spretna, da je svoj zvočni trak neopazno spustila v svojo torbico. Najraje bi ga bila takoj vrnila v piplajoč ožog v kaminu. Toda premagala se je — za to jo imela še dovolj časa naslednjega dne, ko bo John v uradu. Tudi denar, ki ga je naskrivaj dvignila v banki, bo lahko zopet vložila. Tako John ne bo ničesar opazil.

«John,» je rekla, «kako te ljubim!»

«Hvala, ljuba,» je odgovoril. Pozorno jo je motril, ko se je obrnila in kot mesečina stopila k oknu.

Praska na Johnov vratu je pričela zopet krvaveti. Skušal je ustaviti kri z majhnim okrvavljenim škrlatno rdečim robčkom. Jezno je namrščil čelo, ko si je ogledoval vezenje in črki «R» in «M», ki sta se prepletali med seboj.

Marta je gledala skozi okno, ko je legal na mesto večerni mrak. V temnih mestnih sencah se je prižgalo tisoč luči. «Kako lepo je imeti tako razporedeno in trezno,» je razmišljala, «sicer je dolgočasen, toda zanesljiv.»

John je vrgel v ogenj škrlatno rdeči robček, ki mu je ostal v rokah, ko je Rudolf strmgolavil v globino. Robček se je v hipu spremenil v pepel.

Nato je stopil k Marti in ji položil roko na ramo. Skupno sta strmela v nastajajočo noč.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU (KULTURNI DOM)

PONEDELJEK
25. decembra ob 16. uri
TOREK
26. decembra ob 16. uri
SREDA
27. decembra ob 21.30

ANTON TOMAŽ LINHART

Veseli dan ali Maticček se ženi

NASTOPI LJUBLJANSKA DRAMA V OKVIRU PROSLAV 100-LETNICE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Jadranski koledar 1968

Tradicija koledarskih almanahov in raznih prtičkov je pri Slovencih stara. Stoletna praksa in Družinska praksa sta na primer v vsaki najzgodnejši gorski vasi izpolnili neprecenljivo ljudsko vzgojno in izobraževalno nalogo. V kmečko hišo, kjer se je kaka praksa vzkorenila, je kmalu začel zahajati vsaj tedenski časopis, ki je utiral pot raznim knjigam, običajno Mohorjeve družbe, s čimer je med slovenskim ljudstvom bila sorazmerno hitro odpravljen nepismenost. Tega izročila smo bili v preteklosti v glavnem deležni tudi primorski Slovenci.

Po drugi svetovni vojni je v to koledniško knjižno razpoloženo izredno posegel Jadranski koledar, ki je močno razgalil zadavne pripevke tudi zaradi novega duha, ki je prejel uredniško hotele. Jadranski koledar je postal vsakoletni glasnik borbe primorskih Slovencev za obstoj in pririvanja našega človeka za uveljavitev v

besedarsko naraščajo demokratični družbi, skratka postal je nadvse zanimiv dokument našega bitja in živja v zamejstvu. Pregledno in prelistajmo preteklet letnike Jadranskega koledarja, pa se bo pred nami prepevalna razgrnila vsa trpka povestnica našega delovnega človeka v zadnjih petindvajsetih letih: na vojaškem, političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem področju. Tehnost dokaznega gradiva jamči sodelavci, zbrani med odgovornimi poznavalci razvoja posameznih obravnavanih področij.

Z novim letom 1968 stopa Jadranski koledar v jubilejno petindvajsetletnico oborožene vstaje primorskega ljudstva proti nacističnim in fašističnim okupatorjem slovenske zemlje. Uredništvo zato posveča Jadranski koledar 1968 vsem, ki so v narodnoosvobodilnem boju darovali svoja življenja za našo svobodo, in vsem, ki so s sodelovanjem v tem veličastnem boju v zgoščinah trenutnih naše narodne zgodovine pričeli lubezen do rodne zemlje in svojo zvestobo idejnim svobode, enakopravnosti in bratstva med narodi.

Temu uvodnemu posvetilu odgovarja vsebina letošnjega Jadranskega koledarja, ki obsega 294 strani teksta, pri čemer nismo upoštevali dela, izpolnjenega s številnimi oglasi slovenskih in italijanskih podjetij s Tržaškega in Goriskega, kar spet predstavlja zanimivo revijo gospodarske javnosti v službi slovenskega zaledja, ki mu je Trst vedno služil, se z njim razvijal in bogatel.

Tudi letošnja vsebina Jadranskega koledarja je kakor vedno pestra, prikupna, zanimiva in tehtna. Zgnetel jo je v večjem uredniškem prijemom Jože Koren. Robert Hlavaty je z uspešnimi, domače učinkovitimi vinjetami vsebinsko gneto prijetno razgalil. Rafael Perko je napravil osnutek za uspešno platnico. Za prvotno tiskarsko opremo koledarja je poskrbel tiskarstvo «Graphis» v Trstu. Pod pokroviteljstvom Slovenskega kulturno gospodarske zveze v Trstu je koledar izdalo Založništvo tržaškega tiska — ZTT.

Uvod je v znamenju neizbežnega koledarskega dela z navedbo pomembnejših obilnic in seveda potrebnim prostorom za gospodinske beležke, celo glede dohodkov in izdatkov.

Iz vsebine bi radi pregledno opozorili na bistvo prispevkov, ne da bi pri tem delu pusto nastevali imena in naslove.

Predvsem pogrešamo obilnejše obravnavanje raznih strokovnih vprašanj v zvezi s poklicem našega podeželskega ljudstva, ki mu je koledar, če ne pretežno, vsaj v znatni meri namenjen. To pomanjkljivost smo lahko ugotavljali tudi v preteklih letih. Zdi se mi premalo seznanjati naše ljudi samo z vplivom joda na donosnost domačih živali, o smotnem načinu krmljenja, o čebelarstvu na Trškem, na osnovno gozdom na golem Krasi in o delu trgovsko-obrtnega čuštva za Gorisko. Poreča se pri nas vprašanja o preusmerjanju nezadostno donosnega krasknega kmetijstva v specializirane panoge, npr. v cvetličarstvo in povrtinarstvo, s čimer bi morali tudi v takšnih primerih računati. Imamo več strokovnjakov, ki bi mogli pri tem koristno sodelovati. Vsekar kor so objavljani prispevki Frana Jurisčiča, Franja Ševnika in Ferdinanda Ferluga tehtni.

Pretežni del sestavkov nas seznaja s problematiko, ki je v skladu z uvodnim posvetilom in z borbo našega življa za obstoj:

Petindvajset let slovenske skupščine; Stiriinajst dni svobode; Vstaja v Benški Sloveniji v septembrskih dneh 1943; Narodnoosvobodilno gibanje primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov v južni Italiji, na otokih in v Afriki; Osrednje oblasti nam morajo zagotoviti enakopravnost in zaščito; Tovarna «Grandi Motori» in interesi slovenske narodne skupnosti; Predlog gospodarsko-socialnega načrta za razvoj Furlanije; Julijske krajine; Gospodarski razvojni načrt in problemi gorških Slovencev; Dežela in enakopravnost slovenskega prebivalstva; Borba za pravice Slovencev gledališča v Trstu; Naslednji emigracije v Benški Sloveniji v šestdesetih letih tega stoletja; Pokrajinski in občinski volitve leta 1966. Krona vseh teh sestavkov je obširna dokumentacija na koncu koledarja. Ta politični in socialni del koledarja so utemeljili Boris Race, Albin Bubnič, Eljo Fornazarič, Ivo Merinčič, Karel Šiško, Filibert Beneditič, Ivan Šinkovec, Janez Kramar, Joško Otnjak, Srečko Vilhar, Albert Rejcek in Slavko Stoka.

Bogat je tudi kulturni del našega letošnjega koledarja. Gojmir Demšar, Rado Rauber, Albin Bubnič, Joško Otnjak, Branko Marušič, Rado Bednarik, Samo Pahor, Pavel Strajn, Drago Pahor, Janez Kramar, Riko Pertot, Pavla Kolerič, Just Pertot, Ivan Šolc, Miloš Marc, Josip Kravos so znana imena naših kulturnih delavcev. Zares z užitkom boste prebrali njihove članke in poročila.

Glasbena Matica v Trstu in pomen glasbene vzgoje; Seznam slovenskega tiska na Trškem, Goriskem in v Benški Sloveniji; Slovenski visokošolski del «Korotana» na Dunaju; Zivljenje in

Janko Jež

(Nadaljevanje na 5. strani)

IVAN GRBEC, glasbeni ustvarjalec iz naših krajev

(Po spominskem večeru v škedenjskem prosvetnem društvu v torek, 12. t. m.)

O pokojnem skladatelju je govoril prof. dr. P. Merku

Zivljenjska pot in delo skladatelja Ivana Grbca sta bili v marsičem podobni usodi Cankarjevega idealista Martina Kačurja. Tu di Grbec je vse svoje bistvo posvetil najbolj idealističnemu smotru: dvigu kulturne rasti naroda, kateremu je pripadal, zato je neumorno delal na tistem področju, ki mu je zbuhalo največje veselje in užitek. Tako okoliščine Grbcu niso bile naklonjene. Proti koncu svojega življenja je okusil bridka razočaranja, da se je zapri v grenko izolacijo in se odmaknil od vseh tistih, ki so mu do zadnjega ostali zvesti. Ni mu bilo usojeno, da bi s svojim širokim znanjem in razgledanostjo dal iz sebe vse, kar je zmogel. Kljub bridkim izkušnjam pa je Grbec vedno verjel v človeka in v tem smislu tudi delal. Njegov instrumentalni in vokalni glasbeni opus obsega nad 150 kompozicij, od katerih velika večina še vedno čaka na izvedbo. To je ogromno bogastvo Grbcove ustvarjalne moči in duha, ki ga je skladatelj namenil narodu. Prav iz tega razloga narod ni mogel prezreti Grbcovega umetnostnega glasbenega opusa, ki je obogatil slovensko glasbeno kulturo in za katerega mu je dolžan zahvalo in priznanje.

Bilo je torej umestno, da sta prejšnji torker prosvetno društvo v Škedenju, kjer je Grbec zagledal svetlo, živelo, delal in umrl, ter Glasbena matica v Trstu, idejni dedič njegovih stvaritev, vedno leto dni po njegovi smrti, počastila zasluženega skladatelja s spominskim večerom, katerega se je udeležilo številno občinstvo, kljub vremenskim neprilicam in nekaterim nevesničnostim.

Na prireditvi, ki je doživela prodoren uspeh, so ljudje prilili iz vseh krajev Trsta, s čimer so pokazali, kako je bil Grbec priljubljen in upoštevan, ter tako izrekli priznanje njegovemu umetniškemu delu.

Spored spominskega večera je obsegal izključno Grbcove instrumentalne in vokalne skladbe, od katerih so bile nekatere prvič izvedene. O skladatelju je govoril prof. Pavle Merku, ki je v glavnih obrisih orisal življenje in delo Ivana Grbca od dneva, ko je zapustil rodni Škedenj do njegove smrti. Grbec se je v Kopru do leta 1908 posvetil glasbenemu pouku in se postavil za uveljavitev slovenskega jezika na nemški šoli. Tedaj je nastalo njegovo prijateljstvo z glasbenikom Ku-marjem in pisateljem Ribičem, ki je trajalo do Grbcove zadnje ure. Po končanem študiju se je Grbec kot učitelj vrnil v Škedenj, kjer je pomagal pri postavitvi temeljev kulturnega življenja.

Po prvi svetovni vojni je začel

komponirati in iz tistega časa je njegov prvi solospjev na besedilo Staneta Kosovega. V naslednjih letih je njegova ustvarjalnost rasla in do leta 1923 je Grbec komponiral veliko število skladb, v katerih se opaža njegova nagnjenost k vokalni glasbi. Toda izvedbe njegovih solospjevov so za branili hudi časi fašizma, zaradi česar je Grbcovo ustvarjanje za čelo upadati.

Grbec ni držal v Škedenju. V Zagrebu je na glasbeni akademiji izpopolnjeval svoje znanje in začel pisati za otroške zbornice. S Ku-marjem sta začela izdajati mladinsko glasbeno revijo «Grica», leta 1939 pa se je vrnil domov, kjer je dočkal novi čas in v katerem je njegova ustvarjalnost ponovno zažela. Iz tiste dobe so številna njegova zbornica dela, od katerih so najpomembnejše tri skladbe na besedilo Srečka Kosovega. Grbec je potem razočaran opustil delo in se odpravil do zadnjih dni svojega življenja.

Na torkovski spominski svečanosti v škedenjski kino dvorani je prvi nastopil mladinski pevski zbor «Kraški slavček» iz Devina-Nabrežine, ki je pod vodstvom prof. Erminija Ambrozeta zapel tri pesmi: «Greje in se smeje», «Uspavanka» in «Snežinka». Občinstvo je lepo in ubrano izvajanje mladih pevcev pozdravilo s toplim aplavzom. Mojsirka je bila izvedba drugega in tretjega stavka «Sonatine» za klavir prof. Erminija Ambrozeta. Nato je sopranistka prof. Ljubica Berce-Košuta ob klavirski spremljavi prof. Erminija Ambrozeta obdružen zapela pet Grbcovih solospjevov: «Fantovska pesem», «Gazela», «Idila», «Dekliška narodna» in «Uspavanka».

Zadnja točka sporeda je obsegala nastop mešanega pevskega zbora «Jacobus Gallus», ki je pod vodstvom prof. Ubalda Vrabca zapel tri Grbcove skladbe na besedilo Srečka Kosovega: «Pa da bi znal», «Pesem s Krasa» in «Pesem upora». Občinstvo je bilo nad izvajanjem zbora navdušeno, zato je dirigent na splošno željo

nje mladih pevcev pozdravilo s toplim aplavzom. Mojsirka je bila izvedba drugega in tretjega stavka «Sonatine» za klavir prof. Erminija Ambrozeta. Nato je sopranistka prof. Ljubica Berce-Košuta ob klavirski spremljavi prof. Erminija Ambrozeta obdružen zapela pet Grbcovih solospjevov: «Fantovska pesem», «Gazela», «Idila», «Dekliška narodna» in «Uspavanka».

Zadnja točka sporeda je obsegala nastop mešanega pevskega zbora «Jacobus Gallus», ki je pod vodstvom prof. Ubalda Vrabca zapel tri Grbcove skladbe na besedilo Srečka Kosovega: «Pa da bi znal», «Pesem s Krasa» in «Pesem upora». Občinstvo je bilo nad izvajanjem zbora navdušeno, zato je dirigent na splošno željo

mladinski pevski zbor «Kraški slavček» je pod vodstvom Erminija Ambrozeta nastopil na pominskem večeru Ivan Grbca

Po televizijski krstni izvedbi Simoniti-Samčeve «Partizanke Ane»

Prizor iz opere «Partizanka Ana»

Kot smo pred časom že poročali, je Simoniti-Samčeva partizanska opera «Partizanka Ana» doživela svojo krstno izvedbo na ljubljanski televiziji med letošnjim državnim praznikom SFRR.

Nekoliko nenavadno se sliši, da doživljam tako operno delo svojo prvo izvedbo na televizijskem zaslonu in ne na gledališkem odru, čeprav se bomo morali zaradi vedno večje vloge televizije kot kulturnega dejavnika, očitno tudi temu privaditi. Res je sicer, da smenala kamera omogoča nekatere zanimive scene rešitve, zlasti če je delo smenano v naravi, kot je bila «Partizanka Ana», toda istočasno je tudi res, da nam televizijski zaslon nikoli ne more posredovati tako čiste glasbenega področja, kot ga lahko posreduje gledališki ambient z odrom in avditorijem, s svojim živim kontaktom in s svojimi, v ta namen prirejenimi akustičnimi lastnostmi, ne da bi pri tem mislil še na čistost odzvoja same zaradi morebitnih motenj ali kakoroli pomanjkljivosti sprejema. Navzlic tehnično še tako popolnim tonskim posnetkom se tako v instrumentalnem kot v vokalnem delu izgubi marsikatera finese v partituri, s čimer se seveda zamegljuje tudi celotni glasbeni učinek. Zaradi tega se mi zdi, da je to glasbeno

delo v izvedbi na prostem in posneto na televizijski trak prej izgubilo kot pridobil na svoji učinkovitosti, ne da bi pri tem mislil na samo tehnično televizijsko realizacijo, ki se mi je zdelala sama po sebi dovolj dobra in iznajdljiva, zlasti kar zadeva smelno inventivnost kameramanov, nekatere, a ne vse, režiserske zamisli, ter dobro sinhronizacijo glasbe in igre.

Čeprav navedeni razlogi otežkočajo povsem zanesljivo kritično oceno izključno glasbene platitve «Partizanke Ane», pa ne moremo biti ovira za ugotovitev, da je skladatelj Rado Simoniti pisal glasbo za Samčev libreto z vso tisto elementarno izpovedno iskrenostjo, ki je značilna za ves njegov glasbeni opus. Simoniti je izlil v partituro, zasnovano že med samim osvobodilnim bojem in torej še vso pod neposrednim vtisom dogajanj, vse svoje čustvovanje, ki se mu je spontano spreminjalo v lirčno, epsko ali dramatično tonalnost, kakor je pač narekoval libreto, sam preprosto z besedno melodioznostjo. Seveda bi samo nizevanje z muzikalnim jezikom izraženih čustev še ne predstavljalo organsko povezanega glasbenega tkiva; in tudi v tem se je Simoniti izkazal kot mojstrski poznavalec kompozicije, ki je posamezne čustvene

odtenke povezal v zaključen in enoten verističen glasbeni izraz z dogmatnim fraziranjem in dramatičnim stopnjevanjem, pri čemer je smiselno razporejal tako solospese kot recitativne monologe in dialoge pa zborovske vlože in istočasno tudi izmenjujoče vodilno vlogo posameznih instrumentalnih skupin v orkestru. Z vključitvijo nekaterih znanih motivov iz lastnih in drugih vokalnih solističnih in zborovskih partizanskih in narodnih pesmi je dal celotni muzikalni strukturi še večjo ambientalno pristnost.

Glavne vloge so bile zaupane vodilnim solistom ljubljanske Operne. Starega partizana Boštjana je pel basist Danilo Merjak, partizana Borisa tenorist Rudolf Franci, partizana Matjaža baritonist Edvard Sršen, bolničarko Majdo altistka Božena Glavakova, partizanskega novince Janka Slavko Strukelj, partizanko Ano sopranistka Zlata Ognjanovič, komandirja partizanske patrulje basist Ladko Korosec, partizanskega intendanta Martina pa baritonist Anton Prus. Vsi so ustvarjali učinkovite like, pri čemer so pevsko izstopali zlasti baritonist Sršen, sopranistka Ognjanovičeva, altistka Glavakova in tenorist Franci, ki sta v solju in duetu zelo občuteno zapela znano «Bosa pojdiva, dekle oboreje», ki je presunljivo dopolnila pev-

ske zelo dognano Anino izpoved o trpljenju partizanske Ljubljane. Močno učinkovito je bila izvedena tudi himna Ljubljane, s solistom baritonistom Sršenom in zborom, dramatično pretresljiv je bil recitativ Danila Merjaka ob čitanju poslovičnega pisma smrti ranjenega Aninega moža Franceta, zanesen v svojem elegičnem značaju pa zaključni zborovski napev «Svobodo».

Orkester RTV in zbor RTV Ljubljana je vodil sam skladatelj Rado Simoniti.

Pri režiserski zasnovi sta gledala na celotno dinamiko proste izvedbe motila začetni in zaključni prizor na zaslonu odru in statičnost ljudi na njem, sicer pa je znal režiser Janja Šenk spretno uskladi učinke, ki jih dovljuje televizijska kamera ter doseči zgledno sinhronizacijo s tonskimi posnetki Sergeja Dolenc.

Kot že rečeno pa velja poudariti, da bi izprženo glasbeno oecno dovoljevala šele gledališka izvedba, ki jo ta po besedilu in glasbi tako pristna partizanska opera tudi povsem zasluži. Bomo tako odsko realizacijo «Partizanke Ane» doživeli? Če jo bomo, potem bi si jo želeli videti tudi na odru našega Kulturnega doma.

Jože Koren

Prizor iz opere «Partizanka Ana»

Preureditev semaforov na Trgu Goldoni

Tržaško županstvo sporoča, da bodo bolj racionalno uredili promet na Goldonijem trgu s tem, da bodo preuredili nekateri semafori. Slog v zvezi s tem, katerega ureditev bo stala 420.000 lir, je sprejel občinski odbor na svoji zadnji seji. Premestitev semaforov je predložil oddelek, ki ga vodi prof. Romano. Spremembe se tičejo vhoda v ul. Mazzini. Praktično bodo preuredili naprej črto ustavljanja vozil, ki prihajajo s Ponte della Fara in iz ul. Gallina. Semafori so sedaj ob vhodu v ul. Mazzini, prenesli pa jih bodo ob blok na vlogu Korza Italia. S tem bodo izboljšali prehod pešcev na Trgu Goldoni ob ul. Mazzini, sedanjí semafori prehod bodo namreč nadomestili z zebrazim. Na ta način bodo lahko avtomobili, ki se usmerjajo proti ul. Mazzini, vozili nespremenoma. Na ta način bodo bolj prosta vozila, namenjena na Korzo Italia, v predor Sandrielli in na Korzo Umberto Saba (bivši Garibaldi). Na ta način bo tudi manj gneče na prehodu Ponte della Fara, kjer se avtomobili ustavljajo v razne staze.

Odbor je tudi sklenil, da bo izdal 1.200.000 lir za nakup dreves in ureitev leh v parkih. Nadaleje so sklenili, da bodo dali v zakup občinski prostorov in osnovni šoli E. Fornis na Opčinah ter nove osnovne šole in občinske izpostave v naselju San Sergio.

Županstvo je preprečevalo parkiranje avtomobilov pred hišama št. 3 in 2/c v ul. S. Anastasio in vzdolž plota, ki so ga pred časom postavili okoli gradbišča ob ulicah Trento, Rossini in Machiavelli. V prvem primeru so preprečevali parkiranje, da bi olajšali promet s težkimi vozili na vogalu med ulicama Ghiberti in S. Anastasio, v drugem pa zavirajo vozila promet v neposredni bližini nove stavbe, ki jo gradijo v ul. Trento.

Da bi bolje potekal promet po ul. Paolo Veronese, je župan odredil, da se uvede parkiranje avtomobilov na pločnikih ul. Besenigo ob hišah s sodo hišno številko od št. 6 dalje. Nasprotni hišni številki se bo dovoljeno parkiranje v obliki števčka za štiri avtomobile, na drugi strani št. 4 pa parkiranje za 22 avtomobilov.

Ker je ul. Pescheria zelo ozka, je župan preprečeval parkiranje na obeh straneh. Doselej se je namreč po tej ulici zelo težko razvijalo promet. Komunicirajo je župan dovolil parkiranje avtomobilov v ul. S. Porcila od hiše št. 8 dalje, in sicer na pločniku.

Poučna knjiga za živinorejce

Zaradi aktualnosti naj naše kmetovalce opozorimo na knjigo, ki je menda edina knjiga te vrste v slo-

Kam na silvestrovanje?

Prosnetno društvo «Slavko Škarnar» priredi vsakoletno tradicionalno

silvestrovanje

na stadionu «Prvi maj». Igral bo prvotni orkester. Rezervacija miz na sedelu društva, Vrdeška cesta št. 7 od dne 26. t.m. od 10. do 12. ure in vsak večer od 20.30 do 21.30.

Vijudno vabljeni!

Hotel «SLON» Ljubljana

prireja dne 31. decembra 1967 VELIKO SILVESTROVANJE v vseh prostorih restavracije, kavarni, v klubskih prostorih in v baru. Za razpoloženje ob koncu leta 1967 bodo skrbeli štirje plesni ansambli, v baru pa še posebej mednarodni artistični program. Informacije po telefonu 20-641 — 20-645 Ljubljana.

Priporočamo se za obisk!

ZVEZA PARTIZANOV OPCINE

vijudno vabi svoje člane in prijatelje na

veselo silvestrovanje

KI BO V PROSVETNEM DOMU NA OPCINAH

Prijubljene melodije bo igral znani ansambel iz Ljubljane.

Preskrbljeno bo z dobro naloženim bifejem.

ODBOR

Hotel «LEV»

Obvešča vse svoje goste in prijatelje, da prireja veselo in prijetno

silvestrovanje

v vseh prostorih hotela.

Silvestrovski topli in mrazni bife na voljo vse noč — Lepo okrašen prostor — mini bar — beat bar — 4 orkestri — pevske — zabavni program — darila

Cena SILVESTROVANJA je 110 N-din (doplačilo za bar 20 N-din)

Informacije po telefonu 310-555 — LJUBLJANA

Vplačila v Hotelu LEV - Ljubljana, Vošnjakova 1

Hotel TRIGLAV in hotel ŽUSTERNA v Kopru in restavracija RIŽANA vabijo na tradicionalno

silvestrovanje

v vseh restavracijskih prostorih.

Rezervacije v recepcijah hotela Triglav, hotela Žusterna in v restavraciji Rižana

NAŠE KORENINE

IZ RICMANJ

Silvester Kuret praznuje 60-letnico

Včeraj je v krogu svojih dragih praznoval svojo 60-letnico Silvester Kuret iz Ricmanj štev. 19, po domače «Mežnarjev»; te dni pa bo po dolgoletnem delu stopil v zaslužni pokoj. Že od mladih let je moral krepko delati, da se je lahko preživljal. Ko mu je bilo 14 let je odšel v Jugoslavijo. Nekaj let si je služil kruh z delom pri kmetih v Notranjskih Goricah, nato pa se je vrnil domov. Moral je odslužiti

vojaški rok, potem pa se je zaposlil v kamnolomu pri Lonjerju. Težko delo v kamnolomu je opravljal devet let. Zgubil je delo in bil nekaj časa brezposeln, dokler ni leta 1940 dobil zaposlitve kot pristanjski delavec. Spet težko, namorno delo, pri katerem je ostal do upokojitve.

Med zadnjo vojno so tudi njegova odpeljali v tako imenovani Battaglione speciale in kot drugi naš primorski fantje ter moške se je po kapitulaciji Italije prijavil za partizansko borbo. Dodeljen je bil

Štefan Danev-Lekačev je v petek slavil 90 let

Cepprav pogosto ugotavljamo, da je med našimi ljudmi veliko takih, ki dosežejo visoko starost, je devetkrat vendarle nekaj, s čimer nimamo opravka vsak dan. In eden takih srečnikov, ki so se pri devetdesetih letih, je tudi naš Štefan Danev, po domače «Lekačev» s Kontovele.

Slavljenec, ki je v petek praznoval svoj 90. rojstni dan, se je rodil že davnega 1877. leta pri Lekačevih na Kontovele, v družini, ki se je ukvarjala in se še ukvarja predvsem s kmetijstvom in ne ribištvo, s čimer so se nekoč ukvarjali tako številne družine te vasi. Takoj po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v sosednem Proseku, je moral prijeti za delo, kajti družina je bila številna in ust, ki jih je bilo treba nasiti, veliko.

Vse življenje je bil slavljenec predvsem kmet, vendar je občasno sprejel tudi kako drugo delo, na bi dopolnil to, kar mu zemlja ni mogla dati, saj vemo, da so pri nas kmetije razmeroma majhne in da je zemlja vedno bolj skopa. Tako je sedanj slavljenec več časa delal pri zasipanju morja v današnjem Novem pristanišču in za svoj trud prinášal domov po tri goldinarje na teden.

Ko se Štefan Lekačev danes spominja mladih let, ne more zatajiti svojega negodovanja nad sedanjim stanjem. V njegovih mladih letih je veliko Kontovec večer za večerom odhajalo na morje. Toda tudi pri razmeroma majhnem številu vaščanov, ki so se ukvarjali izključno s kmetijstvom, in kljub temu, da tedaj ni bilo kmetijskih strojev, so bili vsi vinarji gradni lepo obdelani in ga tako reče ni bilo kosčka zemlje, ki bi ne bil obdelan, če je le bilo vredno vanj zasadiati motiko.

Seveda je to njegovo negodovanje le odmev razmer, ki se jih spominja človek, ki ima za seboj 90 let življenja. Dobe se pač spreminjajo in z njimi tudi razmere. Vendar je treba poudariti, da današnji slavljenec ne govori tega kar tako. Kdor stoji v njegove vinograde, bo videl, da bdi nad njimi mlado skrbno oko, ki ve, kako je treba trtam strdi, da bo vina več in da bo čim boljše.

Pred 60 leti se je Štefan Lekač oženil z domačinko sedaj že pokojno

Jadranski koledar 1968

(Nadaljevanje s 3. strani)

dela dr. Karla Lavriča; Ob «Pomlad narodov» pri nas; Nastanek in vzpon kmetijskih čitalnic v tržaški okolici 1883-1889; Mladinska publicistika na Primorskem med dvema vojnama (1918-1940); Imenoslovje Kanalske doline; Kulturni spomeniki ob slovenski obali; Zgodovina barkovljanstva; Zgodovina barkovljanstva; Slike zborovskega petja; Slike svetovlanski vodnjaki; Nekdanja cerkev «Sv. Marija pri morju»; Jesero brez vode; Črtice iz preteklosti Opčin; Povratek v Trst k Sv. Ivanu; Pozabljeni pesnik Emil Hojak.

Literarni del je tudi skrbno pripravil. Gena Hafner, Marko Kravos in Filip Fiser so avtorji obširnih pesmi, ki so s Hlavočevimi umetniškimi vinjetami ubrano vrstilo med obširnimi teksti.

Prozo pa so prispevali: Joško Otnjak: Kako sem se učil italijanski; Josip Tavcar: Dolge minute; Radivoj Rehar: Zaklad Evangelista Lukeža; Ivo Marinič: Lov na srnjaka. Radivoj Rehar objavlja tudi še odlomke iz še neobjavljenega in nezanega svojega gledališkega dela v verzih: «Očedarska tragedija».

Milan Bolčić pa je avtor sestavka o znamenitih temeljih svetovnega miru in prijetnega zaključnega ugankarskega in zabavnega kotička.

Jadranski koledar 1968 spremlja obilen knjižni dar: 1-2 Franc Saleški Pinčgar: Pod svobodnim soncem, 2 knjigi, Mladinska knjiga, Ljubljana 1965.

3 Igo Gruđen: Na krasu, mladinske pesmi, ilustracije Marlene Stupice, Mladinska knjiga, Ljubljana 1965.

4 Una Troy: Sedem nas je (naslov originalne izdaje: We are seven), po nemški avtorizirani izdaji prevedel Albert Širok, redna knjiga Prešernove družbe za leto 1968, Ljubljana 1967.

5 Dr. Erman Ferl in prof. Miša Kravos: Petrova: Naše življenje, redna knjiga za ude Mohorjeve družbe, Celje 1967.

Janko Jez

DARWIL

najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini in z 88 rubini

«Luis D'Or»

najtanjša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»

Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-1. nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno

Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!

Izredni popusti - Garancije

ŠVICARSKA SUPERMARKA

Ciklus predavanj de Rinaldinija v Švici

Predsednik deželne sveta de Rinaldini je imel pretekli teden na povabilo Švicarskega združenja za kulturne in gospodarske odnose z Italijo v Švici predavanj o Trstu ter o švicarski koloniji v našem mestu.

Med drugim je govoril o tržaških in milskih izročilih ter rekel, da nahajamo tu še nekatere sledove latinskega izvora, saj se je še pred 200 leti tu govorilo beneško-furlansko narečje. De Rinaldini je dejal, da je bila furlanjska Julijska krajina, zlasti pa Trst, stičišče raznih civilizacij, ki so se tu srečevale in oplojevale. Zato bi bilo bolj pravilno reči, da Trst ni «srednjeevropsko», marveč izrecno «evropsko» mesto, saj se tu čuti mednarodno ozračje mnogo bolj kot v drugih večjih italijanskih mestih. V poročilu o njegovih predavanjih tudi bomo, da je Trst močno pritegoval tudi nemške pisatelje. Le čudno, da ni omenil nič slovenskih pisateljev in slovenske kulture, saj v Švici ni bilo nevarnosti, da bi ga prekinil kak šovinist.

V tem smislu je vzgledil tudi svoje otroke, katerih eden je v času zadnje vojne moral v nacistično taborišče, drugega pa so že prej fašisti internirali v srednjo Italijo, odkoder je po slomu italijanske vojske jeseni 1943 odšel v partizansko bazo v južno Italijo in se nato v Prekomorzi boril do konca vojne, do osvoboditve. Po vojni pa je ostal v Zagrebu, kjer se je pogiblil v glasbeno umetnost in je danes dirigent v zagrebški Operi. Štefan Lekačev je kljub svoji častitljivi starosti razmeroma svež, le oči mu zadnje čase nekoliko nagajajo. Pa vendarle ne tako hudo, da bi se ne ukvarjal ali vsaj zanimal za vse, kar se dogaja okoli njega, domače vasi in tudi drugod po svetu. Ob tem lepem jubileju mu čestitamo, hkrati pa mu želimo še dolgo let mirnega in zdravega življenja.

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST
Viale XX Settembre 16/III

POTREBUJETE GORIVO ZA OGREVANJE VASIH DOMOV?

LA COMBUSTIBILE
(Lovrečič Albin)
DOMJO, št. 34 - tel. 820-331

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 17. t.m., z začetkom ob 16. uri barvni film

Igrajo: WARREN BEATTY - SUSANNAH YORK

Kino na Učehinah

Predvaja danes, dne 17. t.m., z začetkom ob 15. uri zelo zabavni barvni film v Cinemascope:

Scusi, lei è favorevole o contrario?

Igrajo: Alberto Sordi, Anita Ekberg, Bibi Andersson, Tina Marquano, P. Pittagora, Silvana Mangano, Giulietta Masina

Pridite, zelo se boste nasmejali!

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 17. t.m., z začetkom ob 16. uri film

THE EDDIE CHAPMAN STORY

NA POVELJE FUHRERJA IN V SLUŽBI NJEGOVEGA VELIGANSTVA

Igrajo: Yul Brynner, Romy Schneider, C. Plummer, G. Froese

CASINÒ PORTOROŽ

NOC, 17. DECEMBRA
OB 22. URI

PLESNI VEČER

modno revijo 1968

FAINI ZA NA MORJE
PERILO «LA CASTELLANA»

MEDNARODNE ATRAKCIJE
ROULETTE - BACCARÀ

POHIŠTVO TRŽIČ

UL. VALENTINIS 18

Selva

TOVARNA POHIŠTVA UL. CERIANI 9

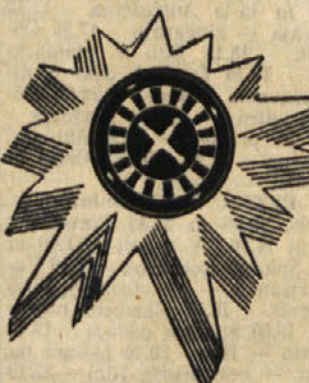
URARNA IN ZLATARNA

T. TREVISAN

TRIESTE - TRST, UL. UMBERTO SABA 5 (ex C.so Garibaldi)
ob avtobusni postaji na Trgu Barriera Vecchia

URE SVETOVNO ZNANIH ZNAMK OD 5.000 LIR DALJE
ZLATI IN SREBRNI OKRANKI ZA VSAKO PRILICNOST
ZLATI 18-KARATNO PO KONKURENCI CENI
ZLATI 18-KARATNO V PLOŠČICAH ZA ZOBE
JUGOSLOVANSKI KUPCI IMAJO IZREDNE POPUSTE

Govorimo vse jugoslovanske jezike

CASINO PORTOROŽ

PORTOROŽ
PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÀ

ter priljubljena igra TRENTÉ ET QUARANTE

NIGHT CLUB - CABARET - STRIPEASE

ATMOSPHÈRE PARISIENNE

V HOTELU «PALACE» PORTOROŽ

ODPRTO VSE LETO

Indijka je iz pohlevne srnice v hipu postala prav divja tigrica

Reiti Faria, «miss sveta» za leto 1967, očitajo managerji vrsto grehov in med drugim tudi to, da ni marala nastopati v kopalni obleki

Pred kratkim so se zbrala v Londonu dekleta z vseh delov sveta, ki so se potegovala za naslov najlepše na svetu. In prestol «miss sveta» je zasedla nova lepota.

Reita Faria, Indijka, ki je nastopala v letu 1967 je tako prepuščala svoje mesto novi kraljici.

Za ta položaj se lepote ne potujejo zgolj s svojim lepim obrazom, z lepimi nogami, brezhibno postavo, marveč tudi z izjemno inteligenco, kar mi omogoča, da se izkažem v najvišji stopnji intelektualne tekmovalnosti.

«Le zakaj se vsako leto potujejo lepote med 19. in 25. letom, da bi zasedle prestol lepote kraljice sveta?» se sprašuje marsikdo vprašuje. Iz nečimrnosti? Ali si obeležijo tega bogastvo? Ali jih mikajo moški?

«Mlada dama, ki zelo dobro ve, kaj vse se dogaja po konstantnih volitvah svetovne lepote, in ki o vsem tem tudi razpravlja, pripoveduje, se imenuje Reita Faria, lepota kraljice leta 1967. Nad njeno lepoto se nihče ne more spoprijeti, pač pa se o njenem značaju izražajo vsi najbolj laskavo. Nekateri pravijo, da je prava furija, prepirljiva histrična ženska; so pa tudi tisti, ki jo imajo za dekle z odlično voljo in trdnim značajem. Seveda, kot se vname, prirediteljem lepote tekmovalnosti je lepa Rita vsekakor povzročala nemalo skrbi. Miss Indije ni bila samo najbolj lepotična, temveč obenem tudi najbolj muhasta med vsemi lepoticami.

«Ona sama pa, sedaj po končanem 12-mesečnem «vladavlju» odločno pravi: «Res, da sem dobro zaslužila, vendar pa ne bi nikoli več želela kaj takega te kdaj preživeti...»

Reita Faria je tedaj stopila v prestol in odločila krono in naslov. Prireditelji pa so se z izjemnim olajšanjem oddahli. «Leta 1967 je bilo najbolj naporno od vseh, odkar obstoji tekmovalnost za svetovno lepoto kraljico!», so stokali. Z njeno naslednico bodo, kot kaže, spričo dozevnih Indijki ekscesov, strože ravnali.

«Biti lepota kraljice ne pomeni samo nositi naslov in prejemati nagrade. Mlada dama mora prevzeti tudi nekatere obveznosti: reprezentirati, odpravljati prireditve, hoditi na reklamne turnee za razna podjetja, nastopati kot manekenka na modnih revijah in temu podobno. Končno — saj nimamo nobena dobrodelna ustanova!», so izjavili člani žirije.

Vsekakor je treba vedeti to: Ta vsakoletni sejem nečimrnosti v resnici ni nič drugega kot masten posel, pri katerem mlada miss — ki je včaskeš v finančnih zadevah nezkušen — le redkokdaj upošema smetanov. Tista, ki pride pred kritične poglede prirediteljev v Londonu ali v Miami Beachu za izbiranje miss sveta, bi pač morala ve-

Reiti Faria očitajo njeni managerji vrsto grehov: Da je razdrila zaroko z indijskim plantažnikom Osbornom Lombom in se potem družila najprej z nekim indijskim trgovcem, nazadnje pa z 32-letnim odvetnikom Davidom Gortonom iz Los Angelesa; namesto da bi svoje reprezentančne dolžnosti opravljala sama, je zadnje mesece vodila s seboj Gortona, ki mu je dopustila, da je povsod govoril on in se je sploh vedel kot njena telesna straža; da je postavljala naravnost nesramne denarne zahteve in da ni marala nastopati v kopalni obleki. In še več drugih pregreh in prestopkov.

Reita Faria pa vse omenjene trditve odločno zavrača, češ da je vse tisto laž in da so jo vse leto grdo izkoriščali. «Medtem ko so prireditelji imeli z menoj ogromne dobičke, sem jaz od tega prejela le majhen deleček...» Priznava pa, da znaša ta «majhen deleček» okoli 40 tisoč dolarjev (25 milijonov lir). Očitno pa Reita s tem nikakor ni zadovoljna. «Ko sem postala «miss sveta», so bili moji prijatelji prepričani, da si bom prislužila ogromno premoženje. Verjeli so, da bom brez posebnega truda prekosila glede tega lepoto kraljico iz leta 1964 Ann Sidney, kateri se je posrečilo zaslužiti v dvanajstih mesecih okoli 100 tisoč dolarjev (nad 62 milijonov lir). To pa se ni zgodilo. In moja naslednica bo verjetno zaslužila še manj kot jaz...»

Ann Sidney, lepa in povrh še zelo inteligentna Londončanka je zares imela glede zaslužka veliko srečo. In do sedaj je se nobena lepota ni niti dosegla, kaj šele prekosila. A tudi Rosemary Frankland, ednaka z najlepšim obrazom, ki je kdaj koli tekmovala za svetovno lepoto prvenstvo, je zaslužila leta 1961 okoli 60 tisoč dolarjev; Catharina Lodders, šarmantna «miss Holandske» in leta 1962 miss sveta, se je približala 80 tisoč dolarjev, a svetloslava očarljiva Lesley Langley, svetovna lepota v letu 1965, pa se nekaj več. Carol Crawford, miss Jamajke je prejela od države velik znesek za to, ker so na osem milijonov pisemskih znamk natisnili njeno podobo. Sicer pa prejemajo te lepote redno manjše zneske za različne nastope. Seveda potem, ko prireditelji pospravijo levi delež. Tako na primer za večje ali manjše slavnosti, za nastope na televiziji, za sodelovanje na modnih revijah in za druge reprezentančne nastope. «Človek mora biti zelo marljiv, ako hoče na tak način zbrati kako večjo vsoto», je dejala Reita. «A poleg tega mora še biti močan in zdrav, da zmora tako utrudljivo delo. Imeti mora železno konstitucijo in jeklene žilice...»

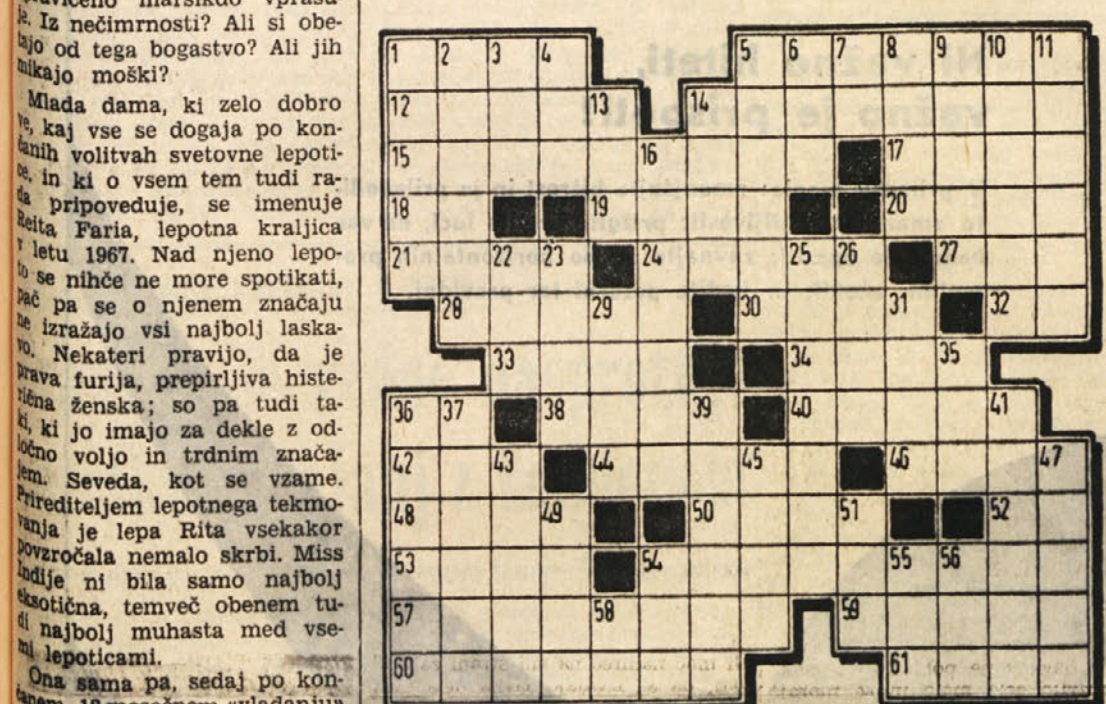
Ko so časniki vprašali Reito Faria, kako pa je kaj bilo z ženinimi ponudbami, je odgovorila:

«Resnih ponudb sploh ni bilo. Jaz sem jih sicer prejela pet. Eno sem dobila kar mi mogre na cesti. Bil je to ne-

V Rimu pravijo, da so jugoslovanske lepote v napadu na italijansko kinematografijo. Pravijo, da so ne le lepe, marveč da tudi bolj ugajajo moškim. Tu vidimo Jugoslovanko Femi Benussi, ki nastopa v filmu «A suon di lupara», katerega režira Luigi Petrucci. Tako se lahko vsakdo prepriča, ali omenjena trditve drži.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. sodobni slovenski violinist (Igor), 5. pomemben slovenski književnik (Elbin), 12. največji francoski kipar v prejšnjem stoletju (Auguste), 14. skladski orkestral, 15. slovenski pesnik s psevdonimom «Gosvinski slavček» (Simon), 17. zveza, dogovor, sporazum, 18. kemični znak za ameriški, 19. pešneče se vino, 20. bivši maršal ZAR, ki je naredil samomor (Ali), 21. upanje, 22. ime slovenskega skladatelja in dirigenta Sossa, 23. švedski izumitelj dinamita (Alfred), 30. jabolku podoben južni sad, 32. medmet, 33. po vsem svetu razširjena dišavnica, 34. vzhodnoindijsko govedo, 36. okrajšava za «mijaš», 38. glavno mesto Peruja, 40. duri, 42. del imena kitajskega premiera, 44. ime slovenske pevke zabavne glasbe Levstik, 46. reka v Avstriji in na Madžarskem, kjer se izliva v Donavo, 48. tulec «katlica za svinčnike», 50. ansambel ljudskih peslov in pesmi iz Zagreba, 52. kemični znak za srebro, 53. odlična ameriška filmska igralka (Deborah), 54. tropsko drevo, 59. sol oljne kisline, 60. snov, s katero v kemiji ugotovimo navzočnost druge snovi, 61. ime francoske filmske igralka Karine.

NAVPIČNO: 1. telesni ud z določeno funkcijo, 2. slovenski pesnik, ki živi v ZDA (Ivan), 3. trinajsti oziroma petnajsti dan v mesecu pri starih Rimljanih, 4. tip sovjetskih reaktivcev, 5. ocenjevalec, recenzent, 6. ročaj, 7. jadranski otok, 8. veter, 9. mehko vita preja za vezenje, 10. javno povpraševanje, zbiranje podatkov, 11. zelo mehka kovina (znak Na), 13. del obraza, 14. ljubkovalno ime za očeta, 16. javno priporočanje svojih izdelkov, 22. stalno bivališče, 23. ime portugalskega pomorščaka Tasmana, 25. slaba navada, 26. vrsta rjavo rumene barve, 29. učitelj etike, 35. vrtna hišica, 36. delavec v mlekarni, 37. kraj v Švici, kjer so našli predmete iz predmirske železne dobe, 39. zemljepisna knjiga, 41. največje fransko pristanišče za izvoz nafte, 43. laponska koč, šotor, 45. slovenski impresionist (Matija), 47. ženska oseba v Tavčarjevi «Visoki kroniki», 49. mestce v Srbiji pod Frusko gorjo, 51. makedonsko kolo, 54. glas, zvok, 55. jezik črncev Banutu v severni Rodeziji, 56. reka v južni Angliji, 58. kemični znak za germanij.

RESITEV PREJSNJE KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. krompir, 8. okrova, 14. radiat, 15. karate, 16. afekt, 17. Ag. 19. nabor, 20. Mata, 21. Anna, 23. Jaro, 24. pes, 25. adjutant, 27. il. 28. Bra, 29. Eln, 30. KT, 32. neumnost, 35. Eln, 36. urar, 38. sekt, 39. Prem, 40. rekla, 42. na, 43. krema, 44. Avilda, 46. piaster, 48. Leonov, 49. Indiana.

VEDNO NOVE DOMNEVE O VZROKIH BOLEZNI OŽILJA IN SRČNE KAPI

Glavni krivec naj bi ne bil holesterin, marveč sladkor in škrob

«Saga lipidov (maščob) se je končala. Sedaj se začne saga glukoze» (sladkorini snovi). Ta stavek, ki se zdi navidezno nejasen, je bil objavljen v neki medicinski reviji v Franciji, ki se imenuje «Le Concours médical». Stavek ne predstavlja nekega razdobja, marveč pravo revolucijo. Po domače povedano, pomeni to, da ne smejo zdravniki več dati krivdno za arteriosklerozo in za njeno najhujšo posledico, t.j. infarkt srčne mišice, maščobam, marveč sladkorju. K temu je treba dodati še preveč rafinirane vrste škroba, ki prihajajo tudi v posev pri prehrani.

Po pravici povedano, ne gre za popolnoma novo misel. Razni specialisti so že pred leti napovedovali nekaj podobnega. Toda takrat se je zdelo, da gre bolj za višje kakor za točne dokaze. Zariti marsikdo ni verjel tem vtisom.

Sedaj pa je ta hipoteza nastala teza, ki jo zagovarja eden izmed najbolj uglednih fiziologov v ZDA dr. Forrest E. Kendall iz centra za raziskave kolumbijske universe v New Yorku. V septembrski številki «Circulation» je posvetil dr. Kendall tej ideji uvodnik. V njem pravi med drugim, da ne bodo zdravniki več prepovedali svojim pacientom, ki jim grozi infarkt, maščob, marveč sladkor. Stvar je zelo važna, predvsem zato, ker umre na Zahodu največ ljudi zaradi bolezni srca in ožilja. Drugič pa zato, ker postavljajo teorija dr. Kendalla na glavo vse sedanje trditve o dieti za bolezni.

Kar se tiče infarkta in drugih bolezni, pravi poročilo strokovnjakov iz julija 1965, da v 22 državah umre nad polovico ljudi zaradi bolezni srca in ožilja. Pri tem so moški bolj podvrženi tem boleznim, kakor ženske. Nevarna doba se začne s 35 letom.

Vodja nekega oddelka v veliki bolnišnici potrjuje, da se je v zadnjih letih zvišalo število smrti zaradi infarkta za 10 odst. Ne-koč je srčna kap bila pod 50 letom prava redkost, sedaj pa zadene kap tudi ljudi med 30. in 40. letom. Od ljudi, ki jih napade infarkt, umre od 10 do 25 odst. Dve tretjini jih živi za napadom se pet let, ena tretjina pa več kot 10 let. Ti odstotki veljajo na splošno za vse države v Evropi. Ta podatek je res žalosten. Infarkt, ki mu tudi rečejo tromboza venskih žil, je postal prava «šiba božja».

Znano je, za kaj gre. Delček zasirjene krvi zamaši eno izmed venskih arterij, ki namakajo srčno mišico, zaradi česar pride do krajevne asfiksije dela srca. Znano je tudi, da pospešuje infarkt arteriosklerozo, to je bolezen žil, zaradi katere se žile zožijo in strdijo. V teh žilah se namreč nakopičijo zaloge maščob. Zakaj pa se tvorijo plasti maščob v notranjosti žil, še ni znano. V ženevi je poseben center, kjer proučujejo na tisoče arterij, v katerih se nahajajo plasti maščobe. S temi poskusi so ugotovili povezovalno med arteriosklerozo žil in infarktom, saj so ugotovili, da pride do tromboze venskih žil predvsem zato, ker so trde in obložene s plastjo maščobe, predvsem pa holesterina. Sedaj pa je nastalo vprašanje, kaj povzroča te plasti. Od leta 1950 trdijo, da so krive tega živalske maščobe, ki povzročajo tudi poškodbe na žilah. Doktor Kendall pa meni, da so pri tem maščobe drugotnega pomena ter da se napravi plast maščobe na poškodbah, do katerih je prišlo že prej zaradi sladkorja.

Zakaj so obtožili že dolgo časa od tega živalske maščobe? Takoj po začetku 20. stoletja so namreč ugotovili, da je v žilah ljudi, ki bolehalo za arteriosklerozo, mnogo holesterina, iz česar so sklepali, da je prevelika količina holesterina kriva srčne kapi. Zariti je postal holesterin od takrat prava strašilo in vsa lipidov se je pričela. Začeli pa so priporočati rastlinske olje čes da ima to lastnost, da zniža količino holesterina v krvi. Začelo je iti močno v prodajo olje iz soje, iz koruze in iz sončnice. Višek je ta moda uživanja rastlinskega olja dosegla leta 1961. Od takrat pa

se je začela «popularnost» rastlinskih maščob krčiti. Seveda so ljudje bili še vedno prepričani, da zadostuje nekaj žilic olja, da se zaščiti pred nevarno boleznijo. Toda fiziologi in specialiti za prehrano so začeli misliti drugače. Predvsem so ugotovili, da je bolezen, ki so jo s holesterinom umetno povzročili pri zajih, drugačna kakor pri ljudeh. Poleg tega so ugotovili, da so mnogi ljudje, ki jih je zadela kap, imeli v krvi normalno količino holesterina. Nastal je torej dvom o pravem vzroku kapi.

Znanstveniki so se tudi vprašali, zakaj umre za kapjo tako malo Somalijcev ali Eskimov, ki oboji zaužijajo velike količine živalskih maščob. Somalijci namreč uživajo zelo mastno mleko kamil, Eskimi pa velike količine maščobe tujerjence. Zgodilo se je tudi, da je mnogo ljudi, ki so bolehalo za sladkorno boleznijo, imeli tudi bolno ožilje. Poleg tega so ugotovili pogoste primere kapi pri ljudeh, ki jim je bila predpisana zaradi žlednega čira dieta, ki je vsebovala mnogo sladkorja. Zaradi tega so začeli obratovati pozornost od maščob k ogljikovodikom.

Prvi znanstvenik, ki se je posvetil temu proučevanju, je angleški specialist za vprašanja prehrane prof. John Yudkin. Že leta 1957 je pisal v angleški reviji «The Lancet», da je velika uporaba sladkorja bolj povezana z umrljivostjo za srčno kapjo kakor pa uporaba maščob. Kasneje se je dvakrat oglašil in zagovarjal svojo tezo. Ugotovil je tudi, da je ta bolezen najmanj razširjena med ljudmi, ki pojedo malo sladkorja. Zato je zapisal: «Sladkor, ki ga dajete v belo kavo, je bolj nevaren strup, kakor sta mleko in maslo, ki so ju tolikokrat obtožili.» On je to trdil, Kendall pa je to dokazal s posebno teorijo. Stvar pa je precej zapletena ter se opira na dejstvo, da potrebujejo celice arterij glukoze in insulin. Ker uporabljamo sedaj velike količine sladkorja, telo res dobi dovolj glukoze, ki pa se preveč rafinirani ter se zato v krvi prehitro izgubi. Zato ostanejo celice arterij brez glukoze in insulina, to je ne nekako lačno. So brez moči in zbolijo ter dopuščajo tako maščobam, da jih «umazajo». Znanstveno se temu reko, da se maščobe ne metabolizirajo. To pa pospešuje arteriosklerozo in infarkt.

Kakšna naj bi bila torej rešitev? Znanstveniki pravi, da bi se morali povrniti k preprosti, industrijsko nepredelani hrani, katera vsebuje zadostne količine ogljikovodikov (sladkorja, škroba) v grobem stanju, tako da se ne porazgubijo v telesu in trajajo njihov učinek ves dan. Preprosto povedano, jesti bi morali več neolusčenega riža, več jecmena, koruze, fižola, ovsenih kosmičev, zdroba in tudi testenin, ki ne bi bile iz najbolj fine moke. Seveda je koristen tudi tako imenovani «integralni» ali črni kruh. Sodobi človek pa ne mara uživati teh jedi z grobim škrobom, ker se potem tudi preveč debeli. Zato pa bi bil vedno lačen, če ne bi doma domestil te preproste hrane v večjo količino maščob. Sladkor, povezan z maščobo kot drugotnim vzrokom zamašene žile, pa je po teoriji dr. Kendalla poguben. Čeprav pa je mož napraviti že mnogo poskusov, bo treba še nekaj časa, da se njegova teorija dokaže tudi v praksi in ne le s poskusi. Zato je bolje, da se ljudje še ne ustrašijo sladkorja ter da se še ne vrnejo k prvotni hrani, ker bi to pomenilo velik korak nazaj. Na sedanjih prehrani namreč sloni vsa današnja tako imenovana «industrijska civilizacija».

HOROSKOP

Veljaven od 17. do 23. decembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V ljubezenskih zadevah ne zapuščate ničesar drugim. Tudi pretrana sentimentalnost ni umestna. Spoznali boste neko osebo, ki se bo zelo zanimala za vas. V zvezi z delom boste imeli koristne diskusije v družinskem krogu. Zdravje bo izvirno. Priporočamo vam počitek.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ker boste preveč impulzivni, boste lahko pokvarili ugodno čustveno odnosa. Zato brzdajte se, da se izognete prepiru. Na delu boste morali biti zelo razsodni, sicer ne boste mogli redno opravljati svojih nalog. Boste nekam trudni. Prirednost je vedno koristna.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Kar se tiče srčnih zadev vam bodo nekaj predlagali. Pametno bi bilo, da stvar dobro presodite in se v pozitivnem primeru zanje odločite. Na delu ali v poslovnih zadevah boste končno uredili svoje računte. Bodite zmerni pri jedi in pitju.

RAK (od 21. 6. do 20. 7.) Zvezde svetujejo v ljubezenskih zadevah mnogo takta in previdnosti. Prejeli boste neko pismo, ki vas bo razveselilo. Na delu ne smete biti preveč iskreni, sicer ne boste nikoli uresnili svojih načrtov. Ne jemljite preveč draži.

LEV (od 21. 7. do 20. 8.) Glede vaše ljubezni boste nekaj zvedeli, kar bo se poglablja dvome v ljubezen osebo. Bodo spretni in preverite vsa zaveda. Na delu so vam zelo neovšeilji zaradi doseženih uspehov. Predvsem prikritje vsem svoje načrte. Zdravje bo zadovoljivo.

DEVICA (od 21. 8. do 20. 9.) Neka oseba bo zelo vesela in srečna, če bo smela biti v vaši družbi. Od tega boste imeli mnogo zadoščenja, saj je predana ljubezen le bolj redka zadeva. Na delu pazite, s kom sodelujete, da ne boste utrpeli škode. Priporočamo vam počitek in hojo po čistem zraku.

TEHTNICA (od 21. 9. do 20. 10.) V ljubezenskih zadevah preti nevarnost obrekovanja, kar utegne ne učititi dobre odnose. Sploh premagajte vsak srd in mir se bo vrnil v družino. Na delu ne bo lahko sprejeti neke odločitve, toda navsez nekega dobrega prijatelja vam bo pokazal pravo pot.

SKORPION (od 21. 10. do 20. 11.) V ljubezenskih zadevah se bo končno pretrgala koprena, ki vam je skrivala pogled na resnico. Končno se boste rešili neprijetnih in odvratnih vezi. Na delu se boste lahko lotili bolj tveganih zadev in z drznostjo boste mnogo dosegli. Bolete vas bodo očeli.

STRELEC (od 21. 11. do 20. 12.) Oseba, ki jo ljubite, je vredna vsakega zaupanja. Prejeli boste pismo, ki vas bo silno razveselilo. V zvezi z delom ali s poslovnimi zadevami boste prejeli neke informacije, ki vam bodo mnogo koristile. Če hočete ostati zdravi, bodite zmerni v vsem.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Neka prijateljica vam bo dala dokaze, ki ste jih pričakovali, in tedaj boste spoznali, da ste močno grešili. Na delu boste premagali prav vse ovire in jih izključili, da vam bodo povisali plačo. Pazite se pred mrazom, ki škoduje vašemu grlu in povzroča revmatizem.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V ljubezenskih zadevah ne bodite tako nepopustljivi in dosegi boste, kar želite, jedil z grobim škrobom, ker se potem tudi preveč debeli. Zato pa bi bil vedno lačen, če ne bi doma domestil te preproste hrane v večjo količino maščob. Sladkor, povezan z maščobo kot drugotnim vzrokom zamašene žile, pa je po teoriji dr. Kendalla poguben. Čeprav pa je mož napraviti že mnogo poskusov, bo treba še nekaj časa, da se njegova teorija dokaže tudi v praksi in ne le s poskusi. Zato je bolje, da se ljudje še ne ustrašijo sladkorja ter da se še ne vrnejo k prvotni hrani, ker bi to pomenilo velik korak nazaj. Na sedanjih prehrani namreč sloni vsa današnja tako imenovana «industrijska civilizacija».

RIBI (od 20. 2. do 19. 3.) Srečali boste neko sijajno osebo drugega spola in sredi zime vas bo osrečilo pomlad. Skušajte biti vredni te neselne ljubezni. V poslovnih zadevah boste ugotovili vzroke svojih dosedanjih neuspehov. Vaše srce je precej utrujeno, zato vzemite počitka.

FRANKO PAHOR

ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA

TRST
UL. IMBRIANI, 9
DREV. MIRAMARE 183

SEBOFLEX

VSE ZA KINO
IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Crst. Ul. Mazzini 53 Tel. 133-361

Prijatelje in znance naprošamo,
da nas obiščejo!!

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladnjami:
redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladnjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOŠNA PLOVBA», Piran, Znanstvenca ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telef: 341-23; 341-22 Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

Hotel «Krn» Tolmin

Modernizirani hotel B kategorije 54. ležišč. V vseh sobah telefon, kopalnica, delno lastni WC. Centralna kurjava. V vsakem nadstropju družabni prostor Velika restavracija s kvaliteto kuhinje. Specialitete na žaru. Soške postrežbe. Kavarne, aperitiv bar. Atraktivna, stilno opremljena grajska klet iz 17. stoletja. Lepo urejen vrt. Ob torkih bar z mednarodnim artistskim programom.

HOTEL SLON LJUBLJANA

ITTOVA UL. 10 TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • SLAŠČICARNA • KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462

s svojimi obrati: restavracija, kavarno, prvovredna kuhinja - Ples vsak večer - In gostilna - Pri hrastu - gostilna - Iztok - telefon 21-239 - razen torka in barski program

NOVA IZBIRA USNJE KONFEKCIJE IZ

KOZJEGA in SVINJSKEGA VELURJA

DAMSKI KRZNENI PLAŠČI

IZ PLEMENTIH KRZEN

10% POPUST pri plačilu s konvertibilno valuto

- Novi kroji plašev suknjičev kostimov
- Za ženske plašče ovratniki in bovce iz plemenitega krzna
- Krznena podloga za zimske dni

LJUBLJANA - PASAŽA NA AJDOVŠČINI

VEČJA HITROST VEČJA NEVARNOST

Ni važno hiteti,
važno je prispeti!

V primeru megle: zmanjšajte hitrost in jo prilagodite zmanjšani vidljivosti; prižgite kratke luči, da vas bodo laže opazili; ravnajte se po horizontalnih prometnih znakih in bodite pozorni ter previdni.

MINISTRSTVO ZA JAVNA DELA
Glavno nadzorstvo za vožnjo in promet
ZIMSKA KAMPANJA ZA VARNOST NA CESTAH
10-22. decembra 1967

CHARLES EXBRAYAT

Drugič v Seville

«Glede sestre ne smete imeti kakih napačnih računov, señor!»

Brž ko sem se vrnil v «Cécil-Orient» sem napisal brzojavko in preko Pariza obvestil Andersona, da so me odkrili in me poizkusili ubiti. Naj odloči, kaj naj storim. Portir, ki sem mu brzojavko izročil, me je obvestil, da me želi videti Fernandez, šef policije za palmsko četrt. Ko bom utegnil, naj pridem v njegov komisariat. Nova neprijetnost! Cliff mi je naročil, naj pod nobenim pogojem ne mešam španske policije v naše zadeve, za razgovor s Fernandezom pa tudi nisem bil prav nič pripravljen. Obisk sem odložil na naslednji dan in odšel v sobo. Vsaj dvajset ur moram spati — le tako bom prišel k sebi in premislil, kako naj se v prihodnje ravnam.

TOREK

Policist, ki je stal v lepo prilagajajoči se tuniki pred komisariatom Palme, je bil zelo ustrežljiv, ko sem mu povedal, da me pričakuje njegov šef. Komisar Fernandez je bil človek petdesetih let, droben, eleganten. Ugotovil sem — a ne s posebnim zadovoljstvom — da je tudi inteligenten. Sprejel

me je z vljudnostjo velikega gospoda, kar je najskromnejši dar Andalazijcev. Ko mi je ponudil cigaro, sem jo sprejel. Prižgal jo je tudi sebi in mi takoj razložil, zakaj me je poklical.

«Señor, že deset let sem komisar te četrti. Prekinil sem že mnoge pretepe, presekali številne prepire, ujel nekoliko tatov, nekoč tudi nekega morilca, nikoli pa se mi ni pripetilo kaj takega, kot je vaš včerajšnji primer. Tako je čuden, da ga ne morem razumeti, jaz pa imam rad, da so mi stvari jasne. Zakaj niste vložili tožbe?»

«Svoje razloge sem navedel že policistu, ki...»
Z roko je napravil prijazno kretnjo, kot da bi hotel razpršiti vsak nesporazum.

«Vem, señor. Prečital sem policistovo poročilo, in to je tudi vzrok, da ste zdaj v moji pisarni. Ne, rad bi vedel za prave vzroke vaše potrebnosti... dovolj izjemne, ali ne mislite tudi vi tako?»

«Karkoli si mislite, gospod komisar, nobenih drugih razlogov ni, razen tistih, ki sem jih navedel vašemu predstavniku...»

«Señor Morales, prepričan sem, da sem dober človek. Toda če bi me kdo napadel z jasnimi nameni, da me ubije, ne verjamem, da bi bil po vašem zgledu plemenit in da bi me vodila taka ljubezen do bližnjega...»

Fernandez mi je začel resno iti na živce. Zato sem mu odgovoril zelo suho.

«Vsakdo je svoboden, vsakdo dela, kot se mu zdi prav!»

«Seveda señor, toda le pod pogojem, če človek ne pride s tem v nasprotje z zakonom.»

«Ali se je to pripetilo meni?»

«Odkrito povedano, ne vem.»

«Ni mogoče!»

«Kaj hočete, señor, vaša evangelijska dobrota in vaša volja, da ne bi vznemirili policije — za kar se vam najlepše zahvaljujem — imata za rezultat le to, da je ostal na svobodi nevaren človek, ubijalec... In če bi napadel še koga drugega, ali vas ne bi pekla vest?»

«Priznavam, da na to nisem mislil.»

Komisar me je pogledal skozi dim svoje cigare in nadaljeval:

«... seveda, če niste prepričani, da ne bo napadel nobenega drugega razen vas?»

«In zakaj?»

«To bi rad vedel tudi jaz, señor... Torej niste poznali tistega človeka?»

«Saj ga sploh nisem videl.»

«Res je, toda ali vam opis, ki so ga dali v vaši prisotnosti, ni prebudil nikakih spominov?»

«V Seville sem prisel šele pred nekaj urami, to je nekoliko prekratek čas, da bi si lahko ustvaril kake zveze.»

«Očitno, toda vendar se je — saj vidite, gospod — težko znebiti na pričevanja...»

Nenadoma sem dobil vtis, da je bilo vse, kar sva doslej govorila navadno kramljanje, ki naj bi uspavalo moje nezupanje. Zdal se bode stvari, ki se tičejo mene, poslabšale. Kot da bi uganil, me je Fernandez ironično pogledoval:

«Ali veste, da lastnik bara «Las Flores» na Palmi...»

Bil sem stisnjen v kot. Vedel sem, kaj mi bo rekel. Zato sem, ne da bi ga posebno poslušal, začel misliti, kako bi odbil udarec.

«... trdi, da ste bili kratek čas pred vašo nezgodo pri njem in da ste pili z nekim neznancem, katerega opis prejel spominja na vašega napadalca.»

Najbolje bi bilo zaigrati nalivneža. Zato sem kar najbolj iskreno zakričal:

«Saj to ni mogoče.»

«Kaj ni mogoče, señor?»

«Da bi me nesrečnik, ki sem mu ponudil kozarec vina hotel...»

Mislil, da sem svojo vlogo dobro igral.

«Torej ga ne poznate?»

«Nikakor!»

«Vendar ste z njim pili?»

Pripovedoval sem, seveda sem stvari nekoliko predregal, o dogodku v cerkvi in kako sem nesrečnega, ki me je zasledoval, peljal s seboj, da bi popila kozareček «jerezana».

«Očitna ste zelo dobri, señor... toda pogledite, vaš primer postaja tako še bolj čuden. Andalazijci nismo boječji, zlasti pa ne tisti, ki vodijo po našem mestu tujce...»

Očitno je bilo, da mi ne verjame.

«Vedite señor, da sem prepričan, da mi ne govorite resnice. Iz kakšnih razlogov bi namreč ščitili človeka, ki vas je hotel ubiti?»

«Tudi jaz se sprašujem isto.»

«Prav tako tudi jaz, señor, tudi jaz... Vi ste francoski državljani, ali ne?»

«Da.»

«In zakaj ste prišli v Seville?»

(Nadaljevanje sledi)